

פרוטוקול מס' 204

מישיבת ועדת השרותים הציבוריים
שהתקיימה ביום ה', כ' באייר תשל"ו, 20.5.76, בשעה 12.30

(ת"א, מרכז השלטון המקומי)

נכחו:

חברי הועדה:

ח. גרוסמן + יו"ר
מ. גז
ל. דיציאן
ה. זיידל
מ. ידיד
פ. שינמן
ח. שמעוני

מוזמנים:

א. וולף - משרד הבריאות
א. לאור + משרד האוצר
ח. פנחסוביץ - משרד המשפטים
ר. רוטר + המוסד לביטוח לאומי
עו"ד ד. לויק " " "
עו"ד מ. כהן " " "

מזכירת הועדה: ש. כרם

רשמה: א. אשמך

סדר היום: חוק ביטוח בריאות, תשל"ג-1973

- 1661 -

(נתקבל ביום 25.5.76)

ה'ו"ר ח. גרוסמן: רבותי, אני פותחת את הישיבה.
אנחנו מתחילים בסעיף 54 בחוק ביטוח בריאות,
שדילגנו עליו בגלל בירורים בענין הגבייה.
(קוראת סעיף 54)

א. וולף: זהו הנוסח בחוברת הכחולה של הצעת החוק. לפי בקשת
יושבת הראש הוכן הדף הלבן שלפניכם ובו שתי גירסות
אלטרנטיביות. לפי נוסחה א' כל הגבייה תהיה בקופות החולים להוציא מס
מקביל. לפי נוסחה ב' כל הגבייה תהיה במוסד לביטוח לאומי.

אם תתקבל אחת משתי הגירסות שבדף הלבן, סעיף 54 (א)
בטל. אם כל הגבייה היא בקופות החולים, להוציא מס מקביל, אין צורך
בסעיף זה. אין צורך פעם להגיד שעצמאים ישלמו לקופת חולים ופעם להגיד
שעובדים שכירים ישלמו לקופת חולים. אם כל הגבייה היא בביטוח הלאומי,
ברור שסעיף 54 (א) נופל.

סעיף 54 (ב) עומד בזכות עצמו, ולא חשוב מי גובה. כל
עובד צריך להודיע למעביד לאיזה קופת חולים הוא שייך.

מ. יזיד: אם כל הגבייה תהיה בביטוח הלאומי, למי יש להודיע
על מעבר מקופה לקופה + למעביד או לביטוח הלאומי?

א. וולף: המעביד מודיע לביטוח הלאומי. כך גם במס מקביל.

ה'ו"ר ח. גרוסמן: יש שלוש נוסחאות. לפי הנוסחה של החוברת הכחולה,
סעיף קטן (א) נשאר. בשתי הנוסחאות האחרות (א) בטל.

ה. זיידל: הערה לסעיף 54 (ב). עובד שמבוטח באחת הקופות צריך
להשאר באותה קופה לפחות ששה חודשים, ואחר כך הוא
יכול לעבור. מסעיף זה יכול להתקבל רושם שכל מבוטח צריך להודיע.
צריך להגיד שמדובר על מבוטח חדש, או מבוטח שאחרי 6 חודשים רוצה לעבור.

א. וולף: כל אחד צריך להודיע לאיזו קופה הוא שייך ביום הכנס
החוק לתוקפו.

ה'ו"ר ח. גרוסמן: (קוראת סעיף 55)

א. וולף: הסעיף עומד, בשינוי קל, בכל שלוש הנוסחאות. מדובר
על עובד שמועסק על ידי מספר מעסיקים, וכל מעסיק
צריך לנכות דמי ביטוח כאילו רק הוא מעבידו.

ח. שמעוני: האם שעור החשלוּם נמוך יותר כאשר ההכנסה היא נמוכה?
אם יקבע אחוז נמוך יותר בהכנסה נמוכה, תהיה בעיה.

א. וולף: אני לא מניח שיקבעו אחוז נמוך יותר בהכנסה נמוכה,
אבל גם אם יקבעו כך - סעיף 55 עומד. תהיה הצטברות
של התשלומים ויעשו חשבון סופי. אני מניח שצו לא יקבע אחוזים שונים,
אבל אינני מוסמך לומר זאת.

הסעיף עומד בכל שלוש הנוסחאות, להוציא שינוי קל:
אם הגבייה תהיה בביטוח הלאומי, בשורה האחרונה במקום "תחזיר קופת-חולים"
יבוא "יחזיר המוסד לביטוח לאומי".

ל. דיציאן: לפי הכתוב בסעיף 55, במקרה שתאר חבר-הכנסת יליד חביב שמעוני אין כל סמכות לשרים לקבוע בצו שהעובד צריך להוסיף לכסף שנוכה משכרו. זה יהיה אולטרה וירט. אם אתה יוצא מהנחה שיהיו שעורים שונים, אתה מוכרח לשנות את הסעיף, אחרת יוכל לקרות שאדם שעובד בשני מקומות משלם אחוז נמוך יותר דמי ביטוח, ולא יוכלו לדרוש ממנו תוספת.

א. וולף: צודק חבר הכנסת דיציאן. אבל בלי להתחייב לשום דבר אני יכול לומר שלא היתה כוונה לשעורים שונים. הכוונה בסעיף זה היתה למקרה שתהיה תיקרה לשכר שממנו משלמים דמי ביטוח. במס מקביל אין תיקרה, אבל בדמי ביטוח בריאות יכולה להיות תיקרה, נניח 5000 לירות. אדם שמשכר בשלושה מקומות עבודה יותר מ-5000 לירות ישלם דמי ביטוח על כל הכנסתו, ואז קופת חולים או המוסד לביטוח לאומי צריכים להחזיר לו.

היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת סעיף 60)

א. וולף: בענין זה היתה הצעה, שכבר מצאה ביטוי בדף הלבן. גם אם ישאר הנוסח המופיע בחוברת הכחולה, או כל הגבייה תהיה בקופות החולים, היתה הצעה שתהיה אופציה למוסד לגבייה סוציאלית. בטאנו זאת בנוסחה א' על ידי תוספת לסעיף 60. אם על הגבייה תהיה בביטוח הלאומי, כמובן שסעיף זה אינו דרוש בכלל.

ל. דיציאן: לחילופין אני מציע למחוק את הסיפא של סעיף 60: "או באמצעות מוסד גביה כיוצא בזה".

פ. שינמן: מה פירוש "הסכם בין כל הקופות לבין המוסד לביטוח לאומי" - בנוסחה א' בדף הלבן - האם ההסכם הוא עם כל הקופות ביחד?

א. וולף: לא יתכן שהמוסד לביטוח לאומי יבוא להסכם עם קופת חולים מאוחדת בלבד ויגבה רק בשבילה בעוד שלקופות האחרות תהיה גבייה עצמאית משלהן.

פ. שינמן: מדוע יכולה לעשות זאת לשכת המס והביטוח הלאומי אינו יכול?

א. וולף: הביטוח הלאומי הוא מוסד ממלכתי, ואילו לשכת המס היא של ארגון עצמאי וולונטרי.

ה. זיידל: קיבלנו שתי נוסחאות שהכינו לנו במשרד הבריאות. האם מישהו מחברי הועדה הציע את נוסחה א'?

היו"ר ח. גרוסמן: אני.

ה. זיידל: אני חושב שלחברי הועדה נודע רק היום שאת מציעה זאת.

היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת סעיף 61)

סעיף זה נופל לפי נוסחה ב', הוא קיים לפי
נוסחה א' ולפי החוברת הכחולה.

א. וולף: בסעיף זה נותנים סמכויות לקופת חולים וקובעים
כללים אחידים לכל קופות החולים, שמתאימים לסמכויות
הגבייה של הביטוח הלאומי.

ל. דיציאן: אני מבקש לדעת איך יעשו זאת אם הגבייה תהיה באמצעות
לשכת המס, כי שם יש מס אחיד. האם לשכת המס שגובה
לקופת חולים תקבל לצרכי ביטוח בריאות סמכות של גובה לפי חוק גבית
מיסים אך ורק בקשר לדמי ביטוח בריאות?

א. וולף: זוהי המשמעות.

היו"ר ח. גרוסמן: הניסוח הוא מסורבל.

ד. לויין: אני מסכים שהניסוח מסורבל. פשוט לקחו את הכללים
שחלים על הביטוח הלאומי. לפי (א), קופת חולים
תגבה דמי ביטוח לפי כל הכללים המקובלים בביטוח לאומי. סעיף (ב) בא
לתח את הכללים לגבייה. המוסד לביטוח לאומי גובה חלק ניכר מהמגיע לו
באמצעות פקודת מיסים (גבייה), ושם יש הוצאה לפועל, עיקולים וכו'. סעיף
קטן (1) נותן את הכללים האלה בידי קופת חולים. בסעיף קטן (2) נאמר
שהחובות שמוטלות על אדם כלפי המוסד לביטוח לאומי יחולו גם כלפי קופת
חולים, אם לא ישלם את דמי הביטוח בזמן יצטרך לשלם תוספת אחוזים
מסוימים וכו'. סעיף קטן (3) לא יהיה אוטומטי, כי מדובר על גופים
שאיןם האגידים ממלכתיים ודרושה התאמה מסוימת.

ל. דיציאן: מדוע כתוב קופה ולא קופות?

ד. לויין: לפי פקודת פרשנות, קופה פרושה קופות.

ל. דיציאן: משתמע מכאן שלקופה אחת יתנו סמכות ולאחרות לא
יתנו.

ד. לויין: בכל מקום מדובר על קופה, וברור שהכוונה לקופות
חולים.
לפי פקודת המיסים יש שני נושאי תפקידים: פקיד
גבייה שעובד בשטח, הוא נותן הוראות לגובים, ויש ממונה על הגבייה שיש
לו סמכויות מיוחדות, או פריצה בלילה ודברים אחרים.

אינני יודע למה מיועד סעיף (ג), אולי לשם
"הוראות מיוחדות".

ל. דיציאן: לא שוכנעתי שקופת חולים פרושה קופות חולים.
בסעיף (ג) כתוב קופות-חולים.

היו"ר ח. גרוסמן: כדי להפיס דעתו של חבר-הכנסת דיציאן, אני מבקש
לכתוב קופות-חולים.

ל. דיציאן: אם ההצעה לבטל סעיפים 60 ו-61 לא תתקבל, אני מציע לחילופין בכל מקום שכתוב תקנות, לכתוב: תקנות באישור ועדת השרותים הציבוריים של הכנסת.

א. וולף: אני חושב שחל כאן הכלל של פקודת הפרשנות: דמי הביטוח הם אחידים, הגבייה אחידה, ההוראות אחידות, התקנות אחידות. יכול להיות שוני לגבי נושאי החפיקים, עליהם מדובר בסעיף (ג). במקום אחד הם מוגדרים כחברי מרכז, יושב-ראש הוועד המפקח. זה העניין היחיד שבו יכול להיות שוני, כי לגבי דרכי החלום והגבייה לא יכול להיות שוני בין הקופות.

היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת סעיף 62)

בסעיף זה יש שלוש נוסחאות. בשתי הנוסחאות שבדף הלבן יש התאמות.

ה. זיידל: במספר סעיפים בחוק מופיע מס מקביל. האם לא חושבים לרכז את כל הסעיפים בחוק שקשורים במס מקביל?

א. וולף: הריכוז במקום זה יהיה מלאכותי, כי יש הסתעפויות שונות.

פ. שינמן: לפי הנוסחה שבחברת הכחולה, לקופת חולים אסור לגבות ממבוטח שאינו עובד?

א. וולף: נכון.

היו"ר ח. גרוסמן: לפי החוברת הכחולה יש חלוקה של גבייה: הביטוח הלאומי גובה מעצמאיים, קופות החולים גובות משכירים. שתי הנוסחאות בדף הלבן אומרות שהגבייה גם מעצמאיים וגם משכירים היא במקום אחד- או בקופות החולים או במוסד לביטוח לאומי.

ה. זיידל: המושג "שאינו עובד" אינו מתאים. גם עצמאיים עובדים, גם חברי קיבוצים ומושבים עובדים.

ד. לוי: בביטוח הלאומי יש מושג "מבוטח שאינו עובד ואינו עובד עצמאי". עובד הוא שם נרדף לשכיר, וזה סלל חברי קיבוצים ומושבים שיחופיים.

ה. זיידל: מתקבל שחברים במושג עובדים שהם בגדר עובדים עצמאיים ישלמו, לפי הנוסחה בחוברת הכחולה, למוסד לביטוח לאומי, וחברים במושבים שיחופיים ישלמו לקופת חולים.

ד. לוי: במושבי עובדים החובה היא אישית של כל אחד. מושב שיחופי נחשב כמעסיק של כל חבריו והוא חייב בתשלום, כמו הקיבוץ.

היו"ר ח. גרוסמן: יכול להיות שצריך לנסח מחדש סעיפים מסוימים בחוק הביטוח הלאומי, אבל לא נעשה זאת כאן.

(קוראת סעיף 63)

בנוסחה א' בדף הלבן במקום "דמי ביטוח" יבוא

"מס מקביל".

- ג. ידיד: היות ואני בעד גבייה בביטוח הלאומי, אני רוצה לדעת איפה יאמר שדמי הביטוח ילכו לביטוח הלאומי.
- א. וולף: יש הוראה מיוחדת.
- מ. ידיד: אם הכל יהיה במסגרת הביטוח הלאומי, איך יוסדר מס הארגון?
- א. וולף: מס ארגון אינו חלק מדמי ביטוח הבריאות.
- היו"ר ח. גרוסמן: זהו נושא חדש.
- ה. זיידל: אני רוצה לשאול את יושבת הראש, לשם מה יש צורך בסעיף 63 לגבי דידה. כבר נאמר שהביטוח הלאומי לא גובה מס מקביל.
- היו"ר ח. גרוסמן: הבעיה היא לא מהותית אלא ניסוחית. אפשר יהיה לתקן.
- א. וולף: בסעיף אחר מופיעה הכתובת, פה כתוב איך גובים מס מקביל. חוק מס מקביל בטל ואת החלל שנוצר צריך למלא בהוראות כאן.
- היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת סעיף 64).
- אם לא מקבלים את הנוסחה שבחברת הכחולה, סעיף זה בטל.
- ה. זיידל: אם הכוונה בסיפא של סעיף 64 שקובעים ניכויים מגימלה, אפשר להשאיר את הסעיף בכל ההצעות.
- א. וולף: הסיפא מבוסס על סעיף 59. סעיף 59 נותן רשות לנכות, אבל אין שם כתובת לתשלום דמי ביטוח.
- ד. לוי: יש מחשבות רבות בקשר לענין זה, ויכול להיות שנציג את הענין בצורה קצת שונה. אני מבקש לא לקשור את הסיפא של סעיף 64 עם סעיף 59.
- היו"ר ח. גרוסמן: נחזור לענין זה כשנחזור לסעיף 59, אם יתקבל הנוסח של החברת הכחולה.
- א. וולף: אם כל הגבייה היא בקופות חולים, אמרנו כבר בסעיף קודם שכל מבוטח משלם לקופת חולים, ולא חשוב לאיזה קטגוריה הוא שייך. הוא הדין אם הגבייה היא בביטוח הלאומי. לא כן לפי החוברת הכחולה, פה הפרדנו בין קטגוריות שונות. יש קטגוריה של מבוטחים שפטורים מביטוח לאומי ולא משלמים לפי סעיפים קודמים.
- היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת סעיף 65)
- א. וולף: אם מתקבל הנוסח שבחברת הכחולה, סעיף 65 נשאר. הוא בנוי לפי הניסוח של חוק מס מקביל. אם הגבייה לפי נוסחה א', תהיה בקופת חולים, להוציא מס מקביל, צריך לבוא במקום "דמי ביטוח" רק מס מקביל. אם הגבייה היא בביטוח הלאומי, הסעיף נשאר כמות שהוא.

ה. זיידל:

אני מקבל את הנוסחה של היושבת ראש, אם היום בחוק מס מקביל נאמר אותו דבר על שיטת החלוקה?

א. וולף:

אותו נוסח בדיוק מופיע בסעיף 6 של חוק מס מקביל.

פ. שינמן:

כל מי שמשלם דמי ביטוח, רשום בקופת חולים. הכסף נכנס בשביל אותה קופה דרך הביטוח הלאומי. מדוע צריך לכתוב "בשעור יחסי שיחושב על פי כללים ודרכי הישוב"? איזה חישוב ואיזה כללים? הכסף מגיע לקופה שבה רשום האיש. איזה כלל יכול השר לקבוע כאן?

א. וולף:

אותו נוסח קיים בחוק מס מקביל. המוסד לביטוח לאומי לא יקח בכל חודש או חודשיים את רשימת התשלומים. התשלום משתנה גם לפי השינויים במשכורת, ולא יתכן בכל חודש לעשות את כל החשבון. צריך לקבוע בכללים כל כמה חודשים יעבירו כספים. בכללים ייקבע שההתחשבות תהיה בסוף כל שנת כספים, אבל כל שלושה חודשים יעבירו מיקדמות בשעור יחסי. אם אין סעיף כזה, הרי ההגיון הפשוט אומר שהמוסד לביטוח לאומי מקבל מא' סכום מסוים בשביל קופה מסוימת, ולמחרת הוא צריך להעביר אותו סכום לקופה. זה אבסורד. לפיכך צריך לקבוע כללים לחישוב יחסי, למיקדמות, להתחשבות.

ה. זיידל:

אם מעתיקים מה שיש בחוק מס מקביל, הרי שם נאמר שהתקנות ייקבעו באישור ועדת העבודה. אני מציע שבענין זה יידרש אישור ועדת השרותים הציבוריים.

מדי פעם בפעם מתעורר מחדש הויכוח על שיטת החלוקה בין קופות החולים. רצוי להשאיר את ההחלטה בידי מוסד פרלמנטרי.

היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת סעיף 66)

א. וולף:

דבר דומה יש גם בחוק מס מקביל. אם מקבלים את הנוסח בחוברת הכחולה, הסעיף נשאר כמו שהוא. אם הגבייה תהיה בקופות החולים, להוציא מס מקביל, צריך לכתוב פה רק מס מקביל.

בישיבה האחרונה עלתה הצעה, שתצטרך לבוא לביטוי בהוספת סעיף על פי הצעה של חבר כנסת.

היו"ר ח. גרוסמן: אני מציעה נוסחה א', ואני צריכה להציע סעיף נוסף.

א. וולף:

זה לא נידרש אוטומטית, אבל אם יש הצעה לקבוע גובה הוצאות הגבייה, אפשר להוסיף אותה לנוסחה א'. השאלה היא אם השעורים צריכים אז להקבע על ידי שר העבודה או שר הבריאות.

היו"ר ח. גרוסמן: שר הבריאות, או שר הבריאות בהתייעצות עם שר העבודה.

ד. לוי:

אם קופות החולים גובות בשביל עצמן, לא צריך לקבוע שעור ההוצאות. ממילא ירצו לחסוך.

היו"ר ח. גרוסמן: אם מערכת הגבייה מסורבלת, יצטרכו לייעל את הגבייה.

ה. זיידל: אם הגבייה בקופת חולים תהיה יותר זולה, אפשר יהיה להוריד את דמי הביטוח או להוזיל שרותים. אי אפשר להשאיר ענין זה לכל מוסד. אם תתקבל ההצעה של יושבת הראש, נוסחה א, בוודאי צריך לקבוע אחוז הוצאות הגבייה. גם אם תתקבל הצעת החוק צריך לקבוע את האחוז כדי להוזיל את הגבייה, להוזיל את השרותים. מס מקביל עולה לביטוח הלאומי 0.4%. זהו קריטריון.

היו"ר ח. גרוסמן: אינני מציעה שכאן נקבע את האחוז. זה ייקבע בחקנות.

א. וולף: בשעתו אושר סעיף לגבי תנאי ההסמכה של קופות חולים, שאסור שהוצאות למינהל יעלו על אחוז מסוים. ההצעה של היושבת ראש הולכת בדרך זו. הממשלה לא הציעה זאת, זו הצעת יושבת ראש הועדה, ויש בה הגיון פנימי.

מ. יריד: מציע להוסיף בסיפא של סעיף 66: בהתייעצות עם שר הבריאות.

היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת סעיף 67)

א. וולף: בסעיף זה מדובר על מסירת מידע לצורך הפעלת החוק. בנוסחה א' מופיעים השינויים המתאימים. סעיף דומה ישנו גם בחוק מס מקביל.

היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת סעיף 68)

א. וולף: זה ענין דו סטרי. אם כל הגבייה היא בביטוח הלאומי, סעיף זה בטל.

ה. זיידל: איזה מידע?

א. וולף: משכורות העובדים, חלוקה בין קופות שונות.

ד. לוי: מדוע כאן מופיע "רשאי"?

א. וולף: כדי שקופת חולים לא תוכל לפנות למוסד לביטוח לאומי ולדרוש כל מידע שעולה על דעתה. לפיכך נאמר בסעיף זה "רשאי... בדרך ובהיקף שיקבע שר העבודה".

ה. זיידל: זה פעם ראשונה שמחייבים מוסד ממלכתי למסור מידע למוסד ציבורי פרטי. אני רוצה עוד לחשוב על ענין זה.

א. וולף: כתוב "בדרך ובהיקף" ובקשר לגביית דמי ביטוח. אין זו פעם ראשונה, כי בחוק מס מקביל יש דבר דומה.

היו"ר ח. גרוסמן:

(קוראת סעיף 69)

א. וולף:

(קורא סעיף 196 בחוק הביטוח הלאומי)

יש ענין של פיקוח על הגבייה, והוא קיים בכל

שלוש הנוסחאות.

היו"ר ח. גרוסמן:

רבותי, גמרנו את פרק ה'.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 14.00.